

ಕಡेगೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಭಾರದಲೆ ಆಕೆಗೆ ಕಣ್ಣೆಯಿಂದ ತಿಳಿ, ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಬಂದು ಕುಳಿತೆ. ಬೇಳಕಿಂತ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೇ ಬಂದುಸಮಿತಿತ್ವ ಭೂದೇವಿಯ ಭಾವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದು:

‘ದತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವ ವಿವರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಮ್ಮುತ್ತೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ತಬ್ಲಿಯಾದ ಅನಾಧ ಮಗುವನ್ನು ಸಾಕಿ ಬೇಳಸುವ ಆಸೆ ನಮದ್ದು. ಇಡಕ್ಕೆ ಅತ್ಯೇಯವರೂ ಸಮೃತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೊಂದು ಪ್ರಟ್ಟ ಮಗುವನ್ನು ನೀವೇ ಹುಡುಕಿ ಕೊಡೆತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್...’ ದೈನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ನಾನೆಂದೂ ಈ ಹಿಂದೆ ಇಂಥಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಲ್ಲಿ ಅದಕಾರಣ ಏನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೋಚೆದೆ ಗಲಿಬಿಲ್ಗೋಳಾದೆ. ‘ಅನಾಧ ಮಗು’ ಅಂದಾಡ್ಡಣ, ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಕೆಗೆಂದು ನಾನು ಭೇಟಿ ನೆಡುತ್ತಿದ್ದ ಅನಾಧಾಶ್ವಮದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಸರಿ, ಅದೇ ಅಶ್ವಮದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಕೆ ವಿಚಾರಿಸಬಾರದು? ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಬಯತು. ಈ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕೇಳಿ ಆಕೆಯ ಮುಖ ಅರಳತು.

ಮುಂದೆರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲದಾಗ ಆಕೆಯ ಫೋನ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಅನಾಧಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ದೂರವಾಗಿ ಮೂಲಕ ವಿವರ್ಯ ತಿಳಿಸಿದೆ. ನಾಗೆ ತಂಬಾ ಪರಿಚಯಿದವರಾದ ಅವರು, ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಭರವಸೆ ಇತ್ತರು. ಮರುದಿನನೇ ಒಂದು ಪರಿಷಯು ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟು ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಅಶ್ವಮಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದೆ.

ಇದಾದ ಏರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಮಕ್ಕಳ ತಪಾಸಕೆಗೆಂದು ಅಶ್ವಮಕ್ಕೆ ಹೋದೆ.

ಕೆಂದೆ ಮೂರು ವರುಷಗಳಿಂದ ವರ್ವರ್ಕೆರಡು ಸಾರಿ ಆಶ್ವಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಶ್ವಮದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ವರ್ವರೆಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿರಬಹುದು. ಇದೇ ಸಂಸ್ಯೇಹವರು ನಡೆಸುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಅಶ್ವಮಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೂಟಾಗ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಸೇಯೆಯ ಅಗ್ಗೆ ತಮಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅಶ್ವಮದ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ಬಂದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ವರ್ವರ್ಕೆರಡಾವರ್ತಿ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಕೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದಾಗ ಸ್ವಸಂಕೋಚವಿಂದ ಸಮೃತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿ ಭೇಟಿಯ ಅನುಭವವು ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದಂತಹ್ತು. ಪಾಲಕ ಪೋಷಕರನ್ನು ಪಡೆದ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಅಶ್ವಮದ ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡು ಮರುಗಿದೆ. ಶಾರೀರಕವಾಗಿ ಏಷ್ಟೇ ಸದ್ಯಧ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ತಾಯಿಯ ಲಾಲನೆ ಪ್ರಾಲನೆಯ, ವಾತ್ತಲ್ಯದ, ಮಮತೆಯ ಕೊರತೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆ

ಕೆಕ್ಕುಲಾತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಾರೂ ತುಂಬಲಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಸ್ವೇಚ್ಛನ್ನು ನಾನು ಮನಗುಡಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯೇ.

ನಿತ್ಯದಂತೆ ನಾನು ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಸುಂದರ, ಸರಿತಾ, ಸುಖಿಯ ಬೆಂಬ್ಬಾರಾಗಿ ಬಂದು ತಪಾಸಕೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಾದ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

‘ನಮಸ್ಕಾರ ಡಾಕ್ಟರ್’ ಎನ್ನುತ್ತ ಅಶ್ವಮದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಆಮುಸಿದಾಗ ಅರ್ಥದಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿರ ಶಾರೀರಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಂಪಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿದೆ. ಅದೇ ವೇಗೆ ಜವಾನ ತಂದಿಟ್ಟ ಚಕ್ಕಾ ಸೇವಿಸುತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮಾತಿಗಾರಾರಂಭಿಸಿದರು.

‘ಡಾಕ್ಟರ್, ನಿವೇ ಕೆಳಿದಿಭಾರದೇವಿ ಬಂದಿದ್ದರು’ ಎಂದಾಗ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇ ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು ಅಂದುಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮುಂದೇನಾಯಿತು ಎಂಬ ಕುಶಾಪಲದಿಂದ ಚಕ್ಕಾ ಕುಡಿಯುವದನ್ನೇ ಮರೆತು ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಲ್ಕುತ್ತ ಹುಳು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಆಕೆ ಏರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಗಂಡನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಸಾಕಮ್ಮ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಅಶ್ವಮದ ಪ್ರಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಯಾವಾದೇ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ತಿರುಗಿ ಹೋದಿದ್ದರು. ಏರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಅಂದರೆ ನಾನು ಮಕ್ಕಳ ತಪಾಸಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿವೇ ಭೇಟಿ ಭೂದೇವಿ ಬಿಟ್ಟೇ ಬಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಟ್ಟ ಪ್ರಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಹಳ ಹಕ್ಕಿರದಿಂದ ನೋಡಿ ನಿರ್ದಾರಿಸಲಾರದೆ ತಿರುಗಿ ಹೋದಿದ್ದಳು.

ಇಷ್ಟ ವಿವರ ನಿರ್ದಿದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇನ್ನುಇದ ಮಕ್ಕಳ ತಪಾಸಕೆ ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ರೂಪಾ, ರೇತ್ತಾ, ರಮೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ರಾಕೇಶ, ಸುನಿಲ್...

ಸುನೀಲ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗಿತ ಚರುಕಾಗಿದ್ದು. ನಾಗೆ ಸುನೀಲಸೆಂದರೆ ಏಷೇವ ಆಸ್ಕೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟುಯಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿದ್ದಿದ್ದು. ನಾಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗಿತ ಆತನ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿದ್ದನೀಯೇ ಎಂದು ನಾಗೇ ಸಂದೇಹ ಬರುವಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದು. ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆಯಾದರೂ ನಾಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೆನಿಸಿದೆ. ಏಷೇದರೆ ಈ ಅನಾಧಾಶ್ವಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸಾರಿ ಬಂದಿದ್ದು ಈ ಸುನೀಲನೀಯಿದೆ. ಸುನೀಲ ಆಗ ವಳಿಂಬಿ ದಿನಗಳ ಹೆಸರಿದ ಹಂಗಾಮೆ.

ನಾನು ಆಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಮೈಲು ದಾರಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗಿತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಉರಿ ಹೊರಗೆ ನಿಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಸ್ಕೆ ಅದು. ಹಕ್ಕಿರದ ಏಷೇಂಟ ಹೆಚ್ಚಿಗಿದ್ದ ಜನರು ಚಿಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಸ್ಕೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಳ್ಳೇ ಬಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ವೆಲ್ಲೆಂಬುತ್ತಿದ್ದು ವಿಶೇಷ.

ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಏದಾರು ತಿಂಗಳು ಕೆಳೆದಿರಬಹುದು. ಒಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮುಗಿ ಕುಳಿದಿದ್ದೆ. ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಾಗುಂದಿಗೆ ಅಸ್ಕೆಗೆ ಬಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ತಪಾಸಕೆ ನಡೆಸಿದೆ ಹೇಳಿದರು. ಆಕೆ ಬದು ತಿಂಗಳ ಗರ್ಭಿಣಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನಾಗೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯನ್ನು ಒಳರೊಗಿಯಾಗಿ ಅಸ್ಕೆಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಹೇಳಿಕಾಣಿಸಿದೆ. ನಂತರ ಗುರುಗಳು ಆಕೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಹಕ್ಕಿರದ ಹೆಚ್ಚೆಯಾದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೇಡಿದ ಆಕೆ ಗುರುಗಳೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತೇಸ್ವಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಓದಿದ್ದು. ದೂರದ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಯಾರಾದೋ ಮನಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಅವಳ ಮುಗ್ಗತೆಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಆಕೆ ಮಾಡಿದ ವೇಸಕ್ಕೆ ಬೆಳಿಯಾದ ಅವಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆಯ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಂಬಿ ಜೀವಿಸ್ತಿದ್ದು. ಆಗ ತಾನೇ ಅರಳಿದ ಪುಸುಮದಂತಿದ್ದ ಆಕೆ ಭಯದಿಂದ ಯಾರೆದುರೂ ತಂತ ಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಿ. ಇವುಲ್ಲಾದ ದೈಹಿಕ ಬದಲಾಪಣೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಂದೇಹಗೊಂಡ ತಾಯಿ ಅವಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿವರ್ಯ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಬಾಡಬೇಕೆಂದು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲ ತಿಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳು ಭೂತಿನ ಹಕ್ಕೆ ಮಾಡಕಾಡಂದೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಹೇಳಿಗೆ ಅಗ್ಗಿನಿಂದು ಇರುವುದಿಂದ ಹೇಳಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಅಂದಿದೆ.

ಆ ಬಳಿಕ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಆಕೆ ಅಸ್ಕೆಯಲ್ಲಿಯೇಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಳಿದ್ದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕತ್ತಲಾವರಿಸಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲು ಯಾರೂ ಬರುತ್ತಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ದಾಯಿಗಳೇ ಪೂರ್ವೆಸ್ವತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಆಕೆ ಎಂದೂ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಗುರುಗಳೇ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕೂಡ ಆಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ್ವಾಗಿದ್ದು.

ಆರೋಗ್ಯವಂತಳಾಗಿದ್ದ ಆಕೆ ದಿನ ತಂಬಿ ಗಂಡು ಕೂಗಿಗೆ ಜನ್ಮಿತ್ತು. ಒಂದು ವಾರ ಕೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳೇ ಬಂದು ಮಗುವಿನ ಜೊಪಾನ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅಂದೇ ತಮ್ಮ ಕಾರನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ನಾನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಆರೋಗ್ಯವಂತಳಾಗಿದ್ದ ಆಕೆ ದಿನ ತಂಬಿ ಗಂಡು ಕೂಗಿಗೆ ಜನ್ಮಿತ್ತು. ಒಂದು ವಾರ ಕೆಳೆದ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳೇ ಬಂದು ಮಗುವಿನ ಜೊಪಾನ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಧ್ಯಾವುದ ಸುದು ಸಮಯ. ಅಶ್ವಮದ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಗುರುಗಳು ಮೊದಲೇ